

Andrzej Małkiewicz

Wnioski z wojny dotyczące taktyki

30 listopada brytyjski Royal United Services Institute for Defence and Security Studies opublikował interesujący raport zawierający wnioski z przebiegu wojny w ciągu pierwszych pięciu miesięcy walk (Mykhaylo Zabrodskyi, Jack Watling, Oleksandr V. Danylyuk, Nick Reynolds, *Preliminary Lessons in Conventional Warfighting from Russia's Invasion of Ukraine: February–July 2022*, <https://rusi.org/explore-our-research/publications/special-resources/preliminary-lessons-conventional-warfighting-russias-invasion-ukraine-february-july-2022> – dostęp 2 grudnia 2022 r.). Wprawdzie materiał nie obejmuje późniejszego okresu, ale – według mojej wiedzy – w następnych miesiącach niewiele się w tym zakresie zmieniło, a ustalenia brytyjskich analityków są interesujące i wyglądają na rzetelne, zatem przesyłam ich streszczenie. A dla zainteresowanych przesyłam też oryginalny tekst.

Inwazja 24 lutego 2022 r. ujawniła rzeczywisty stan Sił Zbrojnych Federacji Rosyjskiej i jej możliwości prowadzenia nowoczesnej wojny. Wcześniej brakowało danych pozwalających na rzetelną ocenę.

Autorzy Raportu oceniają, że Rosja planowała zwyciężyć Ukrainę w ciągu 10 dni, a następnie okupować, potem dokonać aneksji. Rosyjski plan zakładał, że szybkość i użycie podstępów w celu odciążenia sił ukraińskich od Kijowa umożliwią szybkie zajęcie stolicy. Ale Rosjanie nie byli przygotowani na poziomie taktycznym do skutecznej realizacji planu. W rezultacie, siły rosyjskie wycofały się spod stolicy, a skoncentrowały wysiłki na Donbasie. Od kwietnia Zachód dostarczał Ukrainie uzupełnienia jej broni i amunicji, a Ukraińskie Siły Zbrojne pozbawiły Rosję inicjatywy, gdy jednocześnie ogień dalekiego zasięgu zagroził rosyjskiej logistyce.

Kompetencje taktyczne rosyjskich wojskowych okazały się fatalne. Rosyjskie systemy uzbrojenia były jednak skuteczne, nawet jeśli braki w wyszkoleniu powodowały, że armia rosyjska nie wykorzystwała tego potencjału.

Przebieg walk pokazał, że rosyjskie siły zbrojne działały w warunkach, gdy priorytety sił lądowych były najważniejsze, a wojsko jako całość było podporządkowane służbom specjalnym. Próbowano tworzyć połączone formacje zbrojne, ale brakło młodszych dowódców, by skoordynować jednostki. Rosyjskie siły zbrojne są kulturowo podatne na błędy, ponieważ ich kadry nie mają zdolności do szybkiego łączenia informacji, nie są one dostarczane tym, którzy wykonują rozkazy, brak też uczciwej kultury raportowania. Procesy identyfikacji swój-wróg są niewystarczające, dochodzi więc często do walk bratobójczych.

Poza oceną rosyjskich sił zbrojnych, z konfliktu można wyciągnąć istotne wnioski dla brytyjskich i innych sił zbrojnych NATO. Najważniejsze z nich są następujące:

We współczesnej wojnie nie ma bezpiecznego zaplecza. Wróg może uderzyć na całej głębokości operacyjnej. Przeżywalność zależy od rozproszenia zapasów amunicji, dowodzenia i kontroli, obszarów obsługi technicznej i samolotów. Nawet założenie kwater w budynkach cywilnych nie jest wystarczające, aby można było przeżyć. Ukraina

skutecznie uniknęła pierwszej fali rosyjskich ataków, rozpraszając swoje arsenały, samoloty i obronę powietrzną.

Ukraina przewyciężyła rosyjską próbę zajęcia Kijowa za pomocą zmasowanego ognia dwóch brygad artylerii. Różnica w liczebności między artylerią rosyjską i ukraińską nie była tak znacząca na początku konfliktu, z przewagą nieco ponad 2:1: 2 433 lufy przeciwko 1 176; oraz 3 547 systemów rakiet wielokrotnego startu wobec 1 680. Ukraina utrzymywała parytet artylerii przez pierwsze półtora miesiąca, potem zaczęło jej brakować amunicji, tak że w czerwcu armia rosyjska miała przewagę 10:1 w sile ognia.

Skuteczność broni zależy od precyzji jej użycia. Precyzja jest nie tylko warunkiem osiągnięcia efektów, ale także pozwala zmniejszyć koszty logistyki. W tym zakresie siły ukraińskie zdecydowanie górowały nad rosyjskimi.

Dla sił lądowych obecność bezzałogowców na polu bitwy sprawia, że ukrywanie się jest niezwykle trudne. Przetrawanie jest często zapewnione jedynie przez rozproszenie, aby stać się nieekonomicznym celem, przez poruszanie się wystarczająco szybko, aby przerwać łańcuch informacyjny wroga, a tym samym uniknąć zaatakowania, lub przez schronienie się w umocnieniach. Pospiesznie organizowana obrona może zwiększyć natychmiastową przeżywalność, ale rodzi ryzyko precyzyjnego namierzenia. Należy dawać pierwszeństwo mobilności jako krytycznemu warunkowi przeżywalności.

Autorzy konkludują: „Zwycięstwo Ukrainy jest możliwe, ale wymaga ciężkich walk. Przy odpowiednim wsparciu Ukraina może zwyciężyć”.